

SON AU § 59 Uppdrag till socialdirektören. Se över och föreslå vad socialförvaltningen kan göra mer än idag för att bekämpa barnfattigdomen

Ärendenummer: SON 2025/495

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

- Socialnämnden godkänner återrapporteringen av uppdraget
- Socialnämnden avslutar uppdraget med socialförvaltningens återrapportering
- Socialnämnden får en återrapportering i juni 2027 av hur förvaltningens arbete fortskrider med åtgärdsområdena:
 - Våga prata ekonomi
 - Synliggöra det stöd som finns
 - Stärka samverkan
 - Stärka barnperspektivet
 - Lyfta det vi inte kan lösa själva

Sammanfattning

Ärendet avser en återrapportering till socialnämnden på det uppdrag som gavs till socialdirektören 2025-10-22 § 197. Socialnämnden gav då ett uppdrag om att se över och föreslå vad socialförvaltningen kan göra mer än idag för att bekämpa barnfattigdomen.

Som en del av uppdraget har socialförvaltningen genomfört en intern kartläggning inom individ- och familjeomsorgen, myndighetsavdelningen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Kartläggningen har fokuserat på hur verksamheterna idag arbetar för att motverka konsekvenserna av ekonomisk utsatthet för barn och familjer samt vilka utvecklingsbehov som finns.

Underlaget visar att ekonomisk utsatthet påverkar barns möjligheter till delaktighet, fritid, hälsa och jämlika uppväxtvillkor. Samtidigt framkommer att socialförvaltningen redan idag genomför flera viktiga stödinsatser, men att arbetet kan stärkas genom ökad samverkan, tydligare barnperspektiv, förbättrad tillgänglighet till stöd och information samt mer samordnade arbetssätt. Kartläggningen utgör ett underlag för fortsatt utvecklingsarbete inom området.

Bedömning

Den genomförda kartläggningen visar att barnfattigdom och ekonomisk utsatthet påverkar barns levnadsvillkor på Gotland i flera avseenden, bland annat genom begränsade möjligheter till fritidsaktiviteter, social delaktighet och jämlika uppväxtvillkor. Underlaget visar samtidigt att socialförvaltningen redan idag bedriver ett omfattande arbete för att stödja barn och familjer i ekonomisk

utsatthet, både genom direkta ekonomiska insatser och genom stödjande och förebyggande arbete inom flera verksamheter.

Kartläggningen tydliggör dock att arbetet behöver utvecklas ytterligare för att skapa ett mer samlat, systematiskt och långsiktigt arbetssätt. Särskilt framträder behovet av att i högre grad synliggöra ekonomiska aspekter i mötet med familjer, stärka barnperspektivet i alla verksamheter samt utveckla samverkan både internt och med andra aktörer såsom civilsamhället. Även geografiska skillnader och kostnader kopplade till transporter och avgifter påverkar barns möjligheter att ta del av stöd och aktiviteter, särskilt för familjer på landsbygden och familjer med barn som har funktionsnedsättning.

Förvaltningens bedömning är att barnfattigdom är ett komplext samhällsproblem som inte kan lösas av socialnämnden ensam, men där socialförvaltningen har en viktig roll i att minska konsekvenserna av fattigdom, men inte fullt ut kompensera för ojämlika ekonomiska villkor.

De utvecklingsområden och förslag som identifierats i kartläggningen bedöms kunna stärka förvaltningens arbete och bidra till mer jämlika uppväxtvillkor för barn på Gotland. Arbetet behöver bedrivas långsiktigt och i nära samverkan med övriga nämnder, regionstyrelsen och civilsamhället.

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden att godkänna återrapporteringen av uppdraget och att uppdraget avslutas med socialförvaltningens återrapportering.

Ärendets behandling under mötet

Eva Lindvall, utvecklingsledare på kvalitets- och utvecklingsenheten, och Emelie Waktel och Emma Eriksson, båda verksamhetsutvecklare på individ- och familjeomsorgen, föredrar ärendet.

De gör en sammanställning av de åtgärder som föreslås i fem olika områden:

- Våga prata ekonomi
 - Säkerställa att ekonomiska frågor lyfts i ärenden/möten
 - Ta fram gemensamma arbetssätt
 - Färre fall av ”slussa vidare” (positivt för individen)
 - Erbjuder olika former av möten
- Synliggöra det stöd som finns
 - Samla och tydliggöra information om stöd, aktiviteter och resurser
 - Göra det enklare för familjer att ta del av det som finns
 - Stärka vägledning i kontakten med familjer
- Stärka samverkan
 - Förtydliga samverkan mellan enheter inom individ- och familjeomsorgen

- Stärka samarbetet med budget- och skuldrådgivning
 - Ta tillvara civilsamhällets roll som komplement
- Stärka barnperspektivet
 - Säkerställa att barnets situation lyfts i alla relevanta ärenden
 - Använda barnperspektivet mer aktivt och systematiskt
 - Tydliggöra barnets situation i beslutsunderlag
 - Arbeta med Familjeorienterat boendestöd (FOBS)
 - Barnombud får uppdrag att arbeta med barnfattigdom
- Lyfta det vi inte kan lösa själva
 - Tydliggöra vad individ- och familjeomsorgen inte kan lösa inom sitt uppdrag
 - Lyfta hinder som ekonomi, transport och tillgång till aktiviteter

Resonemang förs av arbetsutskottet om huruvida uppdraget ska avslutas med återredovisningen. Det konstateras att förvaltningen har genomfört uppdraget som lades och att det därmed kan avslutas men att nämnden ändå önskar en uppföljning längre fram av hur åtgärds punkterna fortskrider.

Ordförande yrkar att arbetsutskottet beslutar enligt förvaltningens förslag med tillägg att

- Socialnämnden får en återrapportering i juni 2027 av hur förvaltningens arbete fortskrider med åtgärdsområdena:
 - Våga prata ekonomi
 - Synliggöra det stöd som finns
 - Stärka samverkan
 - Stärka barnperspektivet
 - Lyfta det vi inte kan lösa själva

Ordförande yrkar att arbetsutskottet beslutar enligt förvaltningens förslag.

Ordförande finner bifall till yrkandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse socialförvaltningen, Uppdrag till socialdirektören Se över och föreslå vad socialförvaltningen kan göra mer än idag för att bekämpa barnfattigdomen, daterad 2026-05-07.